

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις ....., με την ακόλουθη σύνθεση: Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνος Παραθύρας (εισηγητής) και Ασημίνα Σακελλαρίου, Σύμβουλοι, Εριέττα Πίσχου και Βιολέττα Τηνιακού, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη η Πάρεδρος στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας Ελένη Νικολάου, ως νόμιμη αναπληρώτρια του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Μαρία Δανιήλ, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από ..... (με Α.Β.Δ. .... /.....) έφεση του ..... του Πέτρου, κατοίκου ..... (Τ.Κ. ....), ο οποίος δεν παραστάθηκε,

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Γεωργίας Ζουγανέλη και

κατά της ...../..... πράξης της Δ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.).

Ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης, που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα από τον Διοικητή του παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Θεώνης Χουντάλα.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τις εκπρόσωπους του Ελληνικού Δημοσίου και του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίες ζήτησαν την απόρριψη της έφεσης.

Την Πάρεδρο στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε τη μερική παραδοχή της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής:**

1. Με την ένδικη έφεση, ο εκκαλών, στρατιωτικός συνταξιούχος, ζητεί: (α) να ακυρωθεί η .../..... πράξη της Δ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), με την οποία κανονίστηκε σε αυτόν, βάσει των διατάξεων του ν. 4387/2016, ακαθάριστο ποσό μηνιαίας σύνταξης ύψους 1.062,37 ευρώ από 12-8-2021, (β) να ακυρωθεί κάθε συναφής πράξη ή παράλειψη της Διοίκησης και (γ) να κανονισθούν οι συντάξιμες αποδοχές του βάσει των διατάξεων που ίσχυαν πριν από τη θέσπιση των ν. 4093/2012 και 4387/2016, σε κάθε δε περίπτωση βάσει ενός ποσοστού εύλογης αναλογίας αποδοχών ενεργείας και σύνταξης.

2. Νομίμως εχώρησε η συζήτηση της ένδικης έφεσης παρά την απουσία του εκκαλούντος, η οποία δεν επηρεάζει την πρόοδο της δίκης, αφού, όπως προκύπτει από την από ..... έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ..... προς τον εκ του νόμου αντίκλητο και πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Κουφογιάννη, αυτός κλητεύθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα για να παραστεί στη συζήτηση που αναγράφεται στην αρχή της παρούσας (άρθρα 14, 80 παρ. 1 και 3 εδ. α' και 225 του ν. 4700/2020, Α' 127).

3. Η κρινόμενη έφεση, κατά το μέρος που στρέφεται κατά κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης, είναι αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης και, για το λόγο αυτό, που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη. Κατά τα λοιπά, η ένδικη έφεση, για την οποία καταβλήθηκε το προσήκον παράβολο (βλ. το ..... ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων μετά του σχετικού αποδεικτικού πληρωμής), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα και, συνεπώς, είναι τυπικά δεκτή, και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητά της.

4. Ο ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος (...))» (Α' 85), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, ήτοι μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 22 του ν. 4670/2020 (Α' 43), ορίζει στο άρθρο 2 με τον τίτλο «Εννοιολογικοί προσδιορισμοί» ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: (...) Κύρια σύνταξη: Το ποσό που καταβάλλεται μηνιαίως στους συνταξιούχους ως αναπλήρωση του εισοδήματος μετά την αποχώρησή τους από την ενεργό απασχόληση και αποτελείται από το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης. Ειδικώς για τους δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους και στρατιωτικούς, σύνταξη είναι το ποσό που καταβάλλεται σε αυτούς, μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία, ως συνέχεια της αμοιβής τους, το οποίο, για λόγους

δημοσιονομικής βιωσιμότητας και λογιστικής ενότητας του συστήματος, υπολογίζεται σε αντιστοιχία με το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης. Εθνική σύνταξη: Το ποσό της σύνταξης που χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ανταποδοτική σύνταξη: το ποσό της σύνταξης, που αντιστοιχεί στην καταβολή ασφαλιστικών εισφορών βάσει των συντάξιμων αποδοχών, του χρόνου ασφάλισης και του ποσοστού αναπλήρωσης (...)), στο άρθρο 7 με τον τίτλο «Εθνική Σύνταξη» ότι «1. Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται από τον Ε.Φ.Κ.Α. σε όλους, όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις (...) 6. Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά δύο τοις εκατό (2%) για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης (...)), στο άρθρο 8 με τον τίτλο «Ανταποδοτική σύνταξη» ότι «1. Οι υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, καθώς και οι στρατιωτικοί, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές της παραγράφου 2, τον χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης, όπως αυτά προκύπτουν από τον πίνακα ο οποίος ενσωματώνεται στην παράγραφο 5, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων. 2. α. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών διά του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου (...). 3. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των προσώπων των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνεται υπόψη ο, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2, μέσος όρος των μηνιαίων αποδοχών, όπως αυτές ισχύουν κατά περίπτωση με βάση τις διατάξεις της ίδιας παραγράφου, που προκύπτει από το ασφαλιστικό έτος 2002 και έως την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου ή λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού. Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την

έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου ή λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης. Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από την 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου ή λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος) και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης. 4.α. Η αναπροσαρμογή των συνταξίμων αποδοχών, για το διάστημα έως και το 2024, διενεργείται κατά τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η προσαύξηση των συνταξίμων αποδοχών για το διάστημα από το 2025 και εφεξής διενεργείται με βάση τον δείκτη μεταβολής μισθών, που υπολογίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ (...). 5. Το τελικό ποσό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης, με βάση το ποσοστό αναπλήρωσης του κατωτέρω πίνακα, που προσαρτάται στο τέλος της παρούσας και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της. Το ποσοστό αναπλήρωσης για κάθε έτος ασφάλισης εντός εκάστης κλίμακας ετών, αντιστοιχεί στο ποσοστό που αναγράφεται στην τρίτη στήλη του πίνακα (...). Από την 1.10.2019 τα ποσοστά αναπλήρωσης για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα 2: για τα έτη 0-15 0,77%, για τα έτη 15,01-18 0,84%, για τα έτη 18,01-21 0,90%, για τα έτη 21,01-24 0,96%, για τα έτη 24,01-27 1,03%, για τα έτη 27,01-30 1,21%, για τα έτη 30,01-33 1,96%, για τα έτη 33,01-36 2,50%, για τα έτη 36,01-40 2,55% και για τα έτη 40,01 και άνω 0,50% (...).

5. Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου, με την 2020/2020 απόφασή της, η οποία εκδόθηκε κατόπιν της 277/2019 παραπεμπτικής αποφάσεως του ΙΙ Τμήματος του Δικαστηρίου τούτου, αποφάνθηκε επί των παραπεμφθέντων ενώπιόν της προδικαστικών ερωτημάτων και έκρινε επ' αυτών -μεταξύ άλλων- τα ακόλουθα (σκέψη 158): «(i) Επί του ερωτήματος αν η ίδρυση Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και η ανάληψη από αυτόν σύμφωνα με τον ν. 4387/2016, όπως τροποποιήθηκε, της υποχρέωσης καταβολής των συντάξεων στους δημοσίους λειτουργούς και υπαλλήλους παραβιάζει το Σύνταγμα, η κρίση του Δικαστηρίου είναι (...) ότι δεν υφίσταται ζήτημα αντισυνταγματικότητας των σχετικών ρυθμίσεων. (ii) Επί του ερωτήματος αν με τον τρόπο χρηματοδότησης, ορισμού και υπολογισμού των συντάξεων των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, όπως ορίστηκαν

στον ν. 4387/2016 όπως τροποποιήθηκε, παραβιάζεται το Σύνταγμα ή υπερνομοθετικής ισχύος κανόνες, η κρίση του Δικαστηρίου είναι ότι, εφόσον η σύνταξη που προκύπτει ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εύλογης αναλογίας (...), δεν τίθεται ζήτημα αντίθεσης των οικείων νομοθετικών ρυθμίσεων στο Σύνταγμα ή σε υπερνομοθετικής ισχύος κανόνες. (...)). Περαιτέρω, ως προς τον προσδιορισμό του κριτηρίου της εύλογης αναλογίας, η Ολομέλεια στην ανωτέρω απόφαση διαπίστωσε τα εξής: α) Το αποκαλούμενο από τον ν. 4387/2016 «ποσοστό αναπλήρωσης» εμπεριέχει την ιδέα της αναλογίας καθόσον ορίζεται με βάση τις συνολικές αποδοχές ενεργείας του συνταξιοδοτούμενου, επί των οποίων εφαρμόζεται ένα ποσοστό επί τοις εκατό που ενεργεί μειωτικά. Όμως, δεν αρκεί να υφίσταται αναλογία. Πρέπει ακόμη η αναλογία αυτή να είναι εύλογη (σκέψη 146). β) Η σύνταξη των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, όπως προκύπτει από τον υπολογισμό αυτής με βάση τα δύο αυτής τμήματα, την εθνική και την ανταποδοτική, άλλως αναλογική σύνταξη, δεν αποδίδει κατά διαφανή τρόπο την εύλογη αναλογία, όπως το προϊσχύσαν καθεστώς του Συνταξιοδοτικού Κώδικα εντός του οποίου, κατά τα άρθρα 9 και 34 αυτού, η σύνταξη των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων υπολογιζόταν σε σταθερό ποσοστό επί των αποδοχών ενεργείας των υπηρετούντων (σκέψη 147). γ) Σχετικά με το ζήτημα που ανακύπτει, εάν η έλλειψη αυτή διαφάνειας ως προς την τήρηση της εύλογης αναλογίας στοιχειοθετεί αφ' εαυτής παραβίαση της συναφούς συνταγματικής απαίτησης ή εάν, ανεξαρτήτως του αριθμητικώς ή μη εμφανούς στο γράμμα της εφαρμοστέας διατάξεως της κατά τα ανωτέρω εύλογης αναλογίας, αρκεί, για τη συνταγματικότητα της ρύθμισης να προκύπτει κατά την εφαρμογή της ότι η αναλογία είναι η δέουσα για να χαρακτηριστεί ως εύλογη. Δεν είναι το διαφανές του ποσοστού αναλογίας που αποτελεί αυτό που συνθέτει την εύλογη αναλογία, αλλά το εύρος της απόστασης μεταξύ αποδοχών ενεργείας και συντάξεως όπως αυτό μπορεί να προκύψει από την εφαρμογή των οικείων ρυθμίσεων (σκέψη 148). δ) Δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εύλογη η αναλογία όταν καταλήγει σε σύνταξη, κατά τον κανονισμό της και την μετέπειτα πορεία της, τέτοιου ύψους ώστε καταδήλως να μην μπορεί να θεωρηθεί ως συνέχεια του μισθού ενεργείας, απαίτηση, που είναι εξ εκείνων που συνοδεύουν αναγκαίως τον χαρακτήρα της συντάξεως των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων ως θεσμικής εγγύησης. Πάυει δε να φέρει τον χαρακτήρα συνέχισης του μισθού μια σύνταξη το ύψος της οποίας συνεπάγεται για τον δικαιούχο την ανατροπή της προσδοκίας που θα μπορούσε να τρέφει ότι το επίπεδο ζωής του δεν θα μετεβάλλετο ουσιωδώς μετά τη συνταξιοδότηση αυτού (σκέψη 149). ε) Το εύλογο της αναλογίας δεν αποτελεί μόνο συνάρτηση της προσδοκίας που ο συνταξιοδοτούμενος μπορεί να τρέφει, αλλά εξαρτάται ακόμη από τις απαιτήσεις βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος σε βάθος δεκαετιών και από την ανάγκη διασφάλισης της δημοσιονομικής βιωσιμότητας εν γένει που καθιστά

αναγκαία την προβλεψιμότητα των δημοσίων εξόδων. Εν όψει τούτων, ναι μεν η εν λόγω προσδοκία πιέζει ώστε, κατά τον πρώτο κανονισμό σύνταξης μετά την αποχώρηση του δημόσιου λειτουργού ή υπαλλήλου, το εύλογο της αναλογίας να προσεγγίσει κατά το δυνατόν τον μισθό ενεργείας, όμως οι ως άνω αρχές οικονομικής βιωσιμότητας πιέζουν από την αντίθετη πλευρά (σκέψη 150). στ) Αν και οι αρχές της δημοσιονομικής βιωσιμότητας εν γένει και της βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος ειδικώς πιέζουν ώστε η εύλογη αναλογία να απομακρύνεται από τη συνταξιοδοτική προσδοκία υψηλού ποσοστού αναπλήρωσης, όμως αυτό δεν μπορεί να συμβαίνει παρά σε περιπτώσεις όπου λόγω των υψηλών αποδοχών ενεργείας υφίσταται όντως ευρύ περιθώριο μείωσης χωρίς να κινδυνεύει το επίπεδο διαβίωσης που διασφαλιζόταν με τις αποδοχές ενεργείας για τον συγκεκριμένο λειτουργό ή υπάλληλο. Όταν όμως οι αποδοχές ενεργείας ήταν ήδη χαμηλές ή έστω μεσαίου μεγέθους, τότε επιβάλλεται όπως, στη μεν πρώτη περίπτωση, η εύλογη αναλογία να γίνεται αντιληπτή ως απαίτηση σύνταξης ύψους όσο το δυνατόν εγγύτερου προς το ύψος των αποδοχών ενεργείας, στη δε δεύτερη περίπτωση να μη διαπιστώνεται αισθητή απομάκρυνση από αυτό (σκέψη 151). ζ) Επαφίεται στον κοινό νομοθέτη να δώσει συγκεκριμένη αριθμητική αποτύπωση στις συνταγματικές απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ήτοι της εύλογης αναλογίας μεταξύ αποδοχών ενεργείας και σύνταξης, που για τους χαμηλούς μισθούς πρέπει να είναι «όσο το δυνατόν εγγύτερα», για τους μέσους «να μην απομακρύνονται αισθητά» και για τους υψηλούς μισθούς «να μη στοιχειοθετούν ανατροπή του επιπέδου ζωής». Όπως επίσης επαφίεται στον νομοθέτη να διαρρυθμίσει περαιτέρω τις βάσεις υπολογισμού ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας, την κατηγορία, τον βαθμό, την ηλικία κ.λπ. (σκέψη 152). η) Τα ανωτέρω δεν συνεπάγονται την υποχρέωση εξατομικευμένης *in concreto* κρίσης σε κάθε περίπτωση συνταξιούχου αν το ύψος της συντάξεώς του ανταποκρίνεται στην απαίτηση εύλογης αναλογίας. Η σύνταξη ως συνέχιση του μισθού δεν αποτελεί προνοιακή παροχή και επομένως το ύψος της καθορίζεται για κάθε συνταξιούχο με βάση αντικειμενικά δεδομένα που δεν μεταβάλλονται από τις μεταβολές στην εν γένει περιουσιακή κατάστασή του. Έχουν απλώς την έννοια ότι όταν ο κοινός νομοθέτης θεσπίζει κανόνες υπολογισμού της σύνταξης των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων, ακόμη και αν δεν προσδιορίζει ρητώς στον νόμο ως σταθερό ποσοστό την αναλογία μισθού ενεργείας και συντάξεως, πρέπει πάντως να έχει αντίληψη του ποσοστού αυτού ώστε να μπορεί να διαγνωσθεί αν η αναλογία είναι εύλογη (σκέψη 153). θ) Καθώς, όπως συνάγεται από τα ανωτέρω, το εύλογο της αναλογίας εξαρτάται από πολύπλοκες θεωρήσεις, εναπόκειται στον κοινό νομοθέτη να καθορίσει, βάσει οικονομικών και αναλογιστικών μελετών αλλά και κατά αιτιολογημένη εκτίμηση του εν γένει δημόσιου συμφέροντος, το σημείο ισορροπίας των αντίρροπων πιέσεων που εκτέθηκαν. Εφόσον όμως η

εύλογη αναλογία όπως ορίζεται στο Σύνταγμα, παραμένει αδιαφανής, εναπόκειται στο δικαστήριο ελέγχου της συνταγματικότητας του νόμου να προσδιορίσει περαιτέρω το αριθμητικό ποσοστό που θα πραγματώνει την κατά τα ανωτέρω συγκεκριμενοποίηση της εύλογης αναλογίας, ήτοι να κρίνει αν ο κοινός νομοθέτης ορίζοντας το ανωτέρω σημείο ισορροπίας κινήθηκε εντός των υπό του Συντάγματος διαγεγραμμένων σ' αυτόν ορίων (σκέψη 154). ι) Τέλος, στην προσπάθειά του αυτή, ο δικαστής δεν δικαιούται, σεβόμενος τη φύση του λειτουργήματός του, όπου εν προκειμένω ασκεί οριακό έλεγχο της συνταγματικότητας του νόμου, να υποκαταστήσει τη δική του εκτίμηση περί την εύλογη αναλογία σε αυτήν που ο κοινός νομοθέτης όφειλε να περιλάβει στον ελεγχόμενο κανόνα δικαίου. Καθώς, όπως αναφέρθηκε, ο δικαστικός έλεγχος είναι εν προκειμένω οριακός, ο δικαστής θα περιορισθεί, κατά το πρότυπο του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, να διαπιστώσει ένα ποσοστό αναλογίας πέραν του οποίου, κατά τρόπο κατάδηλο, η αναλογία παύει να είναι εύλογη. Αυτό δε θα το πράξει, όχι *in concreto* εν όψει της συγκεκριμένης περιουσιακής κατάστασης του δικαιούχου, αλλά σε επίπεδο μείζονος πρότασης του δικανικού συλλογισμού, έτσι που, ό,τι κρίνεται καταδήλως ανεπαρκές να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις εύλογης αναλογίας για τον συγκεκριμένο διάδικο, να μπορεί να εφαρμοσθεί και σε όλες τις άλλες όμοιες περιπτώσεις διαδίκων (σκέψη 155).

6. Περαιτέρω, με βάση τα ως άνω γενόμενα δεκτά, η Ολομέλεια είχε αναπέμψει την υπόθεση στο Τμήμα, προκειμένου αυτό, αφού διαπιστώσει, πρώτον, το ύψος των αποδοχών ενέργειας της στρατιωτικής συνταξιούχου κατά τον χρόνο της συνταξιοδότησής της, δεύτερον, τη σύνταξη που κανονίσθηκε σε αυτήν, και, τρίτον, το εύρος της απόστασης μεταξύ μισθού ενέργειας και σύνταξης ως αριθμητικό ποσοστό, να κρίνει στη συνέχεια, σεβόμενο την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών, ήτοι ασκώντας οριακό έλεγχο, αν καταδήλως, εν όψει του συνόλου των αντικειμενικών δεδομένων που επιτρέπεται να σταθμισθούν σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά, η αναλογία μισθού ενέργειας και σύνταξης δεν κρίνεται εύλογη.»

7. Κατόπιν τούτων, το παρόν Τμήμα, αφού έλαβε προεχόντως υπόψη α) ότι για τους υπαγόμενους στο σύστημα του ν. 4387/2016 στρατιωτικούς συνταξιούχους που αμείβονται με μεσαίου μεγέθους αποδοχές ενεργείας, το αριθμητικό ποσοστό πέραν του οποίου η αναλογία αποδοχών ενεργείας και σύνταξης παύει κατά τρόπο κατάδηλο, να είναι εύλογη, θα πρέπει να προσδιορίζεται εις τρόπον ώστε κατ' αποτέλεσμα να μην διαπιστώνεται «αισθητή απομάκρυνση» μεταξύ των ανωτέρω μεγεθών, β) την προσδοκία των αμειβόμενων με αποδοχές μεσαίου μεγέθους στρατιωτικών ώστε να υφίσταται εύλογη αναλογία μεταξύ των αποδοχών ενεργείας που ελάμβαναν και της σύνταξής τους, γ) τις απαιτήσεις βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος και την ανάγκη

διασφάλισης της δημοσιονομικής βιωσιμότητας εν γένει, που καθιστά αναγκαία τόσο την περιστολή όσο και την προβλεψιμότητα των δημοσίων δαπανών και δ) ότι επαφίεται στον νομοθέτη να διαρρυθμίσει τις βάσεις υπολογισμού της σύνταξης ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας, την κατηγορία, τον βαθμό, την ηλικία κ.λπ., και σεβόμενο την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών, ήτοι ασκώντας οριακό δικαστικό έλεγχο, έκρινε ότι το αριθμητικό ποσοστό αναλογίας μεταξύ σύνταξης και αποδοχών ενεργείας για την ανωτέρω κατηγορία συνταξιούχων, πέραν του οποίου (ήτοι μικρότερου ποσοστού), κατά τρόπο κατάδηλο, η αναλογία παύει να είναι εύλογη, πρέπει να προσδιοριστεί σε 45% (απόφ. 73/2023, όπου και ειδικότερη γνώμη).

8. Με το ν. 4093/2012 (Α' 222), άρθρο πρώτο παράγραφος Α και ειδικότερα με τις διατάξεις των περιπτώσεων 31 και 32 της υποπαραγράφου Γ.1. της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, αντικαταστάθηκαν αναδρομικά από 1.8.2012 οι διατάξεις των άρθρων 50 παρ. 2 και 3 και 51 παρ. 3 έως 8α και παρ. 10 του ν. 3205/2003 (Α' 297) και μειώθηκε αναδρομικά από 1.8.2012 το ειδικό μισθολόγιο των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, επηρεάζοντας αναλόγως και τις συντάξιμες αποδοχές (βασικό μισθό και επιδόματα, που βάσει ειδικών συνταξιοδοτικών διατάξεων συνυπολογίζονται σε αυτές) όσων από τους ανωτέρω είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι.

9. Ακολουθώντας, με την παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α' 246), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς τις 2192-2196/2014 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, καταργήθηκαν από τότε που ίσχυσαν οι διατάξεις των περιπτώσεων 31, 32 και 33 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, ενώ με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκαν αναδρομικά από 1.8.2012 οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 50 του ν. 3205/2003 (οι οποίες είχαν αντικατασταθεί με τις ήδη καταργούμενες διατάξεις του ν. 4093/2012) και θεσπίστηκαν νέοι βασικοί μισθοί, νέοι συντελεστές και νέα επιδόματα για τους στρατιωτικούς σε τέτοιο ύψος, ώστε να αναπληρωθούν κατά το ήμισυ οι απώλειες που είχαν επέλθει στις μισθολογικές αυτές παροχές με το ν. 4093/2012. Κατ' εξουσιοδότηση δε της διάταξης του άρθρου 86 παρ. 3 του ν. 4307/2014, εκδόθηκε η οικ2/88371/ΔΕΠ/17.11.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3093/18.11.2014), με την οποία προβλέπεται, πλην άλλων, ότι οι προκύπτουσες διαφορές συντάξεων που αφορούν στο από 1.7.2014 έως 31.12.2014 χρονικό διάστημα θα καταβληθούν με τη σύνταξη μηνός Ιανουαρίου 2015 (άρθρο 1 παρ. 2), ενώ οι διαφορές συντάξεων που αφορούν στο από 1.8.2012 έως 30.6.2014 χρονικό διάστημα θα καταβληθούν σε 36 μηνιαίες ισόποσες δόσεις, η

πρώτη από τις οποίες θα καταβληθεί με τη σύνταξη μηνός Φεβρουαρίου 2015 (άρθρο 2).

10. Η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφάνθηκε (137/2019 απόφαση) επί του ζητήματος της αντίθεσης σε υπερνομοθετικής ισχύος ρυθμίσεις των προαναφερόμενων διατάξεων του άρθρου 86 παρ. 2 του ν. 4307/2014 και έκρινε ότι με τις εν λόγω διατάξεις, όπως αναδρομικά αποκαταστάθηκαν με αυτές, κατ' εφαρμογή του άρθρου 34 του ΚΠΣΣ, οι συντάξεις των στρατιωτικών, δεν παραβιάστηκαν οι συνταγματικές διατάξεις, με τις οποίες προστατεύεται το θεμελιώδες κοινωνικό δικαίωμα στη σύνταξη των στρατιωτικών συνταξιούχων ούτε το άρθρο 1 του 1ου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση της Ρώμης, με το οποίο προστατεύεται ως περιουσιακό δικαίωμα το δικαίωμα συντάξεως, καθώς και ότι δεν είναι υποστηρίξιμη η παραβίαση δια της επίδικης ρύθμισης και άλλων συναφών με τις ανωτέρω ρυθμίσεις διατάξεων του Συντάγματος ή διεθνών Συμβάσεων και των γενικών αρχών δικαίου με υπερνομοθετική ισχύ.

11. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο εκκαλόν γεννήθηκε το έτος ..... και στις ..... κατετάγη στη Σχολή Μόνιμων Υπαξιωματικών (ΣΜΥ). Στις ..... ονομάστηκε Μόνιμος Λοχίας και, κατόπιν διαδοχικών προαγωγών, με το από ..... π.δ. (ΦΕΚ Γ' .... /.....), κρίθηκε ως «ευδοκίμως τερματίσας τη σταδιοδρομία του για λόγους υγείας» και προήχθη στο βαθμό του Ταγματάρχη. Με το από ..... π.δ. (ΦΕΚ Γ' ..... /.....), ο εκκαλόν τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία στις ....., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 23, 24, 25, 34, 36 και 37 του ν.δ. 1400/1973 (Α' 114) και 26 παρ. 13α του ν. 3883/2010 (Α' 167), λόγω υγείας, κατόπιν του ..... /..... πρακτικού του Ανώτατου Στρατιωτικού Συμβουλίου, το οποίο έλαβε υπόψη αφενός την ..... /..... γνωμάτευση της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.), με την οποία κρίθηκε ότι είναι ικανός για τη στρατιωτική υπηρεσία λόγω νοσήματος που δεν ιάθηκε και αφετέρου το γεγονός ότι δεν υπέβαλε σχετική αίτηση για την υπαγωγή του στην ειδική κατάσταση της Ελαφράς Υπηρεσίας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 6 του ν.δ. 1400/1973, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4609/2019 (Α' 67). Με την προσβαλλόμενη .... /..... πράξη της Δ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Εφάπαξ Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.), κανονίστηκε στον εκκαλούντα από 12.8.2021, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4387/2016, ακαθάριστο ποσό μηνιαίας σύνταξης ύψους 1.062,37 ευρώ, με βαθμό συνταξιοδότησης Ταγματάρχη και συνολική συντάξιμη υπηρεσία του που ανερχόταν σε 34 έτη, 9 μήνες και 12 ημέρες, εκ της οποίας πέντε χρόνια διανύθηκαν σε μονάδες εκστρατείας και υπολογίστηκαν στο διπλάσιο. Το εν λόγω ακαθάριστο ποσό μηνιαίας σύνταξης του εκκαλούντος προέκυψε, αφού προστέθηκε στην «εθνική

σύνταξη» των 384,00 ευρώ, το ποσό της «ανταποδοτικής σύνταξης» των 678,37 ευρώ, του οποίου ο υπολογισμός έγινε με βάση ι) τον μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών του, από 1.1.2002 έως 11.8.2021, οπότεν έληξε η υπηρεσία του, όπως αυτές (οι αποδοχές) αναπροσαρμόστηκαν με βάση τον δείκτη τιμών καταναλωτή (1.844,89 ευρώ) και ιι) το ποσοστό αναπλήρωσης (36,77%) που αντιστοιχεί στον ως άνω συντάξιμο χρόνο ($1.844,89 \times 36,77\% = 678,37$ ευρώ). Περαιτέρω, με την προσβαλλόμενη πράξη παραπέμφθηκε ο συνταξιοδοτικός φάκελος του εκκαλούντος στην Α.Σ.Υ.Ε., προκειμένου αυτή να γνωματεύσει επί του ποσοστού αναπηρίας που προκλήθηκε από την πάθηση εξαιτίας της οποίας κρίθηκε ανίκανος και αποστρατεύθηκε. Εν συνεχεία, εξεδόθη η τροποποιητική ...../.....πράξη της ίδιας ως άνω Διεύθυνσης, με την οποία δεν χορηγήθηκε στον εκκαλούντα μηνιαίο προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα ανικανότητας, καθόσον, σύμφωνα με την ...../..... γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε., το ποσοστό ανικανότητάς του από την πάθηση από την οποία έπασχε ανερχόταν κατά το χρόνο της απόλυσής του σε 10%. Τέλος, σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία του από ..... φύλλου διακοπής μισθοδοσίας του ΓΕΣ, το συνολικό ακαθάριστο μηνιαίο ύψος των αποδοχών ενεργείας του εκκαλούντος, ήτοι συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων (θέσης ευθύνης – διοίκησης, ειδικών – ιδιαίτερων συνθηκών και τέκνων του ν. 4024/2011), ανερχόταν, κατά το χρόνο της συνταξιοδότησής του, στο ποσό των 2.665,00 ευρώ.

12. Με την ένδικη έφεση ο εκκαλών προβάλλει Α) ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι νομίμως αιτιολογημένη, καθόσον δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια ο τρόπος υπολογισμού των επί μέρους ποσών της συντάξεώς του, καθώς και του ποσοστού αναπλήρωσης. Ο λόγος αυτός έφεσης είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και τούτο διότι στην προσβαλλόμενη πράξη διαλαμβάνονται οι διατάξεις, κατ' εφαρμογή των οποίων αυτή εκδόθηκε. Περαιτέρω, ως προς το μέρος που αφορά στην εθνική σύνταξη, αυτή ανέρχεται για όλους τους συνταξιούχους στο ποσό των 384 ευρώ, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης ενώ ως προς το μέρος που αφορά στην ανταποδοτική σύνταξη, γίνεται συγκεκριμένα παραπομπή στη διάταξη του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με τον ν. 4670/2020 (ειδικότερα η προσβαλλόμενη πράξη αναφέρει στην οπίσθια όψη της ότι η σύνταξη υπολογίζεται με τα ποσοστά αναπλήρωσης των άρθρων 24 και 32 του ν. 4670/2020). Σε κάθε περίπτωση η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης - ως προς τον προσδιορισμό του ύψους των συντάξιμων αποδοχών του (1.844,89 ευρώ) - συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου (βλ. τον από ..... πίνακα αποδοχών), στον οποίο αποτυπώνονται τόσο οι ετήσιες αποδοχές του κατά το κρίσιμο εν προκειμένω χρονικό διάστημα, όσο και η αναπροσαρμογή αυτών με βάση τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔτΚ) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (βλ.

άρθρο 8 παρ. 4 του ν. 4387/2016 και ΕλΣυν Τρίτο Τμ. 281/2022). Ο ισχυρισμός δε του εκκαλούντος ότι οι ετήσιες αποδοχές του, κατόπιν αναπροσαρμογής αυτών βάσει της μεταβολής του ως άνω ΔτΚ, ανέρχονται στο ποσό των 508.238,54 ευρώ, με αποτέλεσμα να δικαιούται αυξημένη ανταποδοτική σύνταξη ύψους 795,23 ευρώ (508.238,54 : 235 μήνες X 36,77%) και, κατά συνέπεια, αυξημένη σύνταξη ύψους 1.179,23 ευρώ σε σχέση με την κανονισθείσα με την προσβαλλόμενη πράξη σύνταξη ύψους 1.062,37 ευρώ, είναι απορριπτέος ως αναπόδεικτος και τούτο διότι ο εκκαλών δεν αναφέρει τον τρόπο εξαγωγής του ως άνω ποσού των ετήσιων αποδοχών του κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, ενώ αυτό έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το αναφερόμενο στον από ..... πίνακα αποδοχών. Β) Ότι, κατά παράβαση των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών, της αναλογικότητας, της υποχρέωσης συμμόρφωσης της εκτελεστικής εξουσίας προς τις δικαστικές αποφάσεις σε συνδυασμό με την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών, καθώς και του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α., με την προσβαλλόμενη πράξη η σύνταξη του εκκαλούντος δεν κανονίστηκε σύμφωνα με τα συνταξιοδοτικά δεδομένα που ίσχυαν πριν την εφαρμογή των αντισυνταγματικών νόμων 4093/2012 και 4307/2014, με συνέπεια να είναι κατά πολύ μειωμένη. Ο λόγος αυτός έφεσης είναι απορριπτέος και τούτο διότι κατά τα κριθέντα από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου (ανωτ. σκ. 10) οι διατάξεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α' 246), με τις οποίες καταργήθηκαν από τότε που ίσχυσαν οι διατάξεις των περιπτώσεων 31, 32 και 33 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012(Α' 222) και αντικαταστάθηκαν από 1.8.2012 οι διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του ν. 3205/2003, δεν αντίκεινται σε συνταγματικές ή άλλες υπερνομοθετικές ισχύος διατάξεις. Εξάλλου, με τη διάταξη του άρθρου 15 του ν. 4575/2018 (Α' 192) προβλέφθηκε η καταβολή στους στρατιωτικούς εφάπαξ χρηματικού ποσού που αντιστοιχούσε στη διαφορά μεταξύ της μηνιαίας σύνταξης που θα δικαιούνταν να λάβουν, εάν δεν είχαν μεσολαβήσει οι μισθολογικές διατάξεις του ν. 4093/2012 και αυτής, που πράγματι τους κατεβλήθη, κατ' εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων. Γ) ότι, το ποσό της κανονισθείσας στον εκκαλούντα μειωμένης σύνταξης κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 7 και 8 του ν. 4387/2016, δεν ανταποκρίνεται αναλογικά στις αποδοχές ενεργείας, με αποτέλεσμα να διαταράσσεται καταφανώς η αξιοπρεπής διαβίωσή του και η δίκαιη ισορροπία των αποδοχών και της συντάξεως, συνακόλουθα δε να προσβάλλεται το δικαίωμα στην περιουσία, κατά παράβαση συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών της αναλογικότητας, της αρχής της εύλογης αναλογίας σύνταξης και μισθού ενεργείας και του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω (σκ. 5-7), το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι α) ο εκκαλών συνταξιοδοτήθηκε με τον βαθμό του Ταγματάρχη του Στρατού

Ξηράς, ο οποίος, με βάση το άρθρο 1 του ν. 3883/2010 (Α' 167) είναι ο πρώτος (χαμηλότερος) βαθμός ανώτερου αξιωματικού του Στρατού Ξηράς, το δε συνολικό ακαθάριστο μηνιαίο ύψος των αποδοχών ενεργείας του, κατά τον χρόνο της συνταξιοδότησής του, ανερχόταν συνολικά στο ποσό των 2.665,00 ευρώ και, επομένως, ήταν μεσαίου ύψους, καθόσον, με βάση το άρθρο 50 του ν. 3205/2003 (Α' 297), όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 86 παρ. 2 του ν. 4307/2014 (Α' 246), ο βασικός μισθός του Μόνιμου Στρατιώτη του Στρατού Ξηράς ήταν 283,84 ευρώ (887 x 0,320), ο βασικός μισθός του Ταγματάρχη του Στρατού Ξηράς ήταν 1.020,94 ευρώ (887 x 1,151) και ο βασικός μισθός του Αντιστρατήγου του Στρατού Ξηράς ήταν 1.616,11 ευρώ (887 x 1,822), και ήδη υπό την ισχύ των άρθρων 124-127 του ν. 4472/2017 (Α, 74), ο μηνιαίος βασικός μισθός του μόνιμου στρατιώτη ανέρχεται σε 939 ευρώ (Γ κατηγορία 22^ο μισθολογικό κλιμάκιο), του Ταγματάρχη, αναλόγως της υπηρεσιακής του προέλευσης, από 1435 ευρώ (Α κατηγορία 28^ο μισθολογικό κλιμάκιο) έως 1995 ευρώ (Β κατηγορία 9^ο μισθολογικό κλιμάκιο) και του Αντιστρατήγου σε 3.000 ευρώ (Α κατηγορία 5^ο μισθολογικό κλιμάκιο). β) το ακαθάριστο ποσό της μηνιαίας σύνταξης που κανονίστηκε στον εκκαλούντα ανήλθε στο ύψος των 1.062,37 ευρώ, με βάση τη συνολική συντάξιμη υπηρεσία του που ανερχόταν σε 34 έτη, 9 μήνες και 12 ημέρες (με υπηρεσία χρονοεπιδόματος 29-09-12) και γ) η κανονισθείσα στον εκκαλούντα σύνταξη ύψους 1.062,37 ευρώ υπολείπεται των κατά τον χρόνο της συνταξιοδότησής του αποδοχών ενεργείας του, ύψους 2.665,00 ευρώ, κατά ποσοστό 60,14%. Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπ' όψιν αφ' ενός την προσδοκία των αμειβόμενων με αποδοχές μεσαίου μεγέθους στρατιωτικών ώστε να υφίσταται εύλογη αναλογία μεταξύ των αποδοχών ενεργείας που ελάμβαναν και της σύνταξής τους η οποία, κατά τα ανωτέρω κριθέντα, προσδιορίζεται ώστε, κατ' αποτέλεσμα, να μην διαπιστώνεται «αισθητή απομάκρυνση» μεταξύ των ανωτέρω μεγεθών, αφ' ετέρου τις απαιτήσεις βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος και την ανάγκη διασφάλισης της δημοσιονομικής βιωσιμότητας εν γένει, που καθιστά αναγκαία τόσο την περιστολή όσο και την προβλεψιμότητα των δημοσίων δαπανών, το Τμήμα, σεβόμενο την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών, ήτοι ασκώντας οριακό δικαστικό έλεγχο, κρίνει ότι το αριθμητικό ποσοστό αναλογίας μεταξύ σύνταξης και αποδοχών ενεργείας του εκκαλούντος, πέραν του οποίου, κατά τρόπο κατάδηλο, η αναλογία παύει να είναι εύλογη, πρέπει να προσδιοριστεί σε 45%. Κατά συνέπεια, η καταβαλλόμενη στον εκκαλούντα σύνταξη πρέπει να ανέρχεται, κατ' ελάχιστον, στο ποσό των 1.199,25 ευρώ. Εφόσον δε η σύνταξη που κανονίστηκε σ' αυτόν, ήτοι το ποσό των 1.062,37 ευρώ, δεν ανταποκρίνεται στις ως άνω απαιτήσεις της εύλογης αναλογίας, τίθεται ζήτημα αντίθεσης των οικείων ρυθμίσεων του ν. 4387/2016 περί του τρόπου ορισμού και υπολογισμού της σύνταξής του

στις ως άνω υπερνομοθετικής ισχύος αρχές και κανόνες. Συνεπώς, ο υπό κρίση λόγος έφεσης είναι, κατά τούτο, βάσιμος.

13. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η κρινόμενη έφεση πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, να μεταρρυθμιστεί η ..... πράξη της Δ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Επάπαξ Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), ως προς το ποσό της ακαθάριστης σύνταξης που κανονίστηκε με αυτήν στον εκκαλούντα και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αρμόδια Διεύθυνση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), προκειμένου να του κανονισθεί σύνταξη, μη υπολειπόμενη ποσοστού 45% επί των τελευταίων αποδοχών ενεργείας του, καθόσον πέραν του ποσοστού αυτού, κατά τρόπο κατάδηλο, η αναλογία αποδοχών ενεργείας και σύνταξης παύει να είναι εύλογη.

14. Μετά τη μερική παραδοχή της έφεσης, το Δικαστήριο κρίνει, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων της υπόθεσης, ότι πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή στον εκκαλούντα του καταβληθέντος παραβόλου (άρθρο 310 παρ. 2 του ν. 4700/2020), ενώ, ενόψει της εν μέρει νίκης και εν μέρει ήττας των διαδίκων, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να συμψηφισθούν μεταξύ τους τα δικαστικά έξοδα (άρθρο 314 παρ. 2 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την έφεση.

Μεταρρυθμίζει την ..... πράξη της Δ' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων και Επάπαξ Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ως προς το ποσό της ακαθάριστης σύνταξης που κανονίστηκε με αυτήν στον εκκαλούντα.

Παραπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια Διεύθυνση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, προκειμένου να κανονισθεί σύνταξη στον εκκαλούντα, μη υπολειπόμενη ποσοστού 45% επί των τελευταίων αποδοχών ενεργείας του.

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις ..... μέσω τηλεδιάσκεψης (άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020).

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΡΑΘΥΡΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
.....

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του
Πέμπτου Τμήματος στις 2 Απριλίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
.....